

ΑΒΓΔΕΖΗΘΙΚΛΜΝΞ ΟΠΡΣΤΥΦΧΨΩ

- YUN101 YUNAN DİLİ GRAMERİ I
- Dr. Öğr. Üyesi Esra Yalazi
- eyalazi@ankara.edu.tr

11 Ekim 2021

ESKİ YUNANCADA FİİL ÇEKİMİ

Yunancada fiiller
tıpkı Türkçede
olduğu gibi isim
yüklem
(praedicativum
nominale)

ve fiil yüklem
(praedicativum
verbale) olarak
ikiye ayrılırlar.

İlk olarak fiil yüklemle başlıyoruz. Söz konusu olan öznenin yaptığı eylemi dile getiren çekimli bir fiildir.

Cümlede yüklem olarak işlev görecek çekimli fiilimiz sayı ve şahıs bakımından mutlaka özneye uymalıdır.

Özne tekilse yüklemdeki çekimli fiilimiz de tekil, özne çoğulsa fiilimiz de çoğul olacak ve ayrıca öznenin şahsı ile uyumunu gösterecek bir şahıs eki alacaktır.

Yunanca bir çekimli fiilin bazı özellikleri olduğunu ayırt etmeliyiz.

Çekimli fiilleri değerlendirirken;

Fiillerin çatısı (genus), kipi (modus), zamanı (tempus), şahsı (persona) ve sayısını (numerus) da inceleyeceğiz.

Yunanca fiiller zaman olarak praesens, imperfectum, futurum, aorist, perfectum, plusquam perfectum ve futurum exactum olabilirler.

Yunancada fiillerin çatıları activ (etken), medyum (orta) ve pasiv (edilgen) olabilir.

Çekimli fiilleri değerlendirirken;

Yunancada kullanılan fiil kipleri;

Indicativ (haber kipi), Coniunctiv ve optativ (yan cümle kipleri, dilek-şart, istek kipleri)

Imperativ (emir kipi), infinitiv (mastar) ve participium (ortaç, bağ fiil)

Yunancada şahıslar;

I., II., ve III. tekil ve çoğullar; ben-sen-o-biz-siz-onlar

Yunancada sayı;

Tekil= singularis, Çoğul= pluralis

FİİL ÇEKİMİ : ACTIV INDICATIV PRAESENS

Yunancada geniş zaman ve şimdiki zaman için kullandığımız **praesens zamanı** ile haber kipinde ve aktif çatıda çekimimize başlıyoruz.

Önce ekleri tanıyalım.
Fiil gövdesine
bitiştirilecek bu ekler
bizlere fiilin zamanını,
çatısını, kipini, şahsını ve
sayısını da verecektir.

1. tekil -ο
2. tekil- εις
3. tekil - ει
1. çoğul -ομεν
2. çoğul -ετε
3. çoğul -ουσιν

Sözlükte fiilleri praesens activ indicativ 1. tekil halleri ile göreceğiz.

Sözlükte **πιστεύω** olarak gördüğümüz fiilin gövde kısmını söz konusu 1. tekil eki olan **ω**'yu düşürerek elde edeceğiz.

Böylece fiil gövdesi olarak elde ettiğimiz **πιστεύ**-üzerine praesens eklerini ekleyerek çekimin tamamını gerçekleştirebiliriz .

ACTIV INDICATIV
PRAESENS
FİİL ÇEKİMİ ÖRNEĞİ

πιστεύ-ω

πιστεύ-εις

πιστεύ-ει

πιστεύ-ομεν

πιστεύ-ετε

πιστεύ-ουσιν

Activ Indicativ
Praesens fiil
çekim örneğini
Türkçeye geniş
zaman ve
şimdiki zaman
olarak
çevirebiliriz.

ACTIV INDICATIV PRAESENS
FİİL ÇEKİMİ ÖRNEĞİ

ΠΙΣΤΕΨ-Ω	güvenirim/güveniyorum
ΠΙΣΤΕΨ-ΕΙΣ	güvenirsin/güveniyorsun
ΠΙΣΤΕΨ-ΕΙ	güvenir/güveniyor
ΠΙΣΤΕΨ-ΟΜΕΝ	güveniriz/güveniyoruz
ΠΙΣΤΕΨ-ΕΤΕ	güvernirsiniz/güveniyorsunuz
ΠΙΣΤΕΨ-ΟΥΣΙΝ	güvenirler/güveniyorlar

Fiillerde Olumsuz Eki

Olumsuzluk eki fiilin başına getireceğimiz **οὐ** ekidir. Bu ek kendisinden sonra gelen fiil vokalle başladığında **οὐκ** şekline, vokal aynı zamanda h sesi taşıyorsa o zaman da **οὐχ** şekline dönüşür.

ACTIV INDICATIV PRAESENS FİİL ÇEKİMİ ÖRNEĞİ

- οὐ πιστεύ-ω** güvenmem/güvenmiyorum
οὐ πιστεύ-εις güvenmezsin/güvenmiyorsun
οὐ πιστεύ-ει güvenmez/güvenmiyor
οὐ πιστεύ-ομεν güvenmeyiz/güvenmiyoruz
οὐ πιστεύ-ετε güvenmezsiniz/güvenmiyorsunuz
οὐ πιστεύ-ουσιν güvenmezler/ güvenmiyorlar

Activ Praesens Fiillerde;

Mastar (Infinitivus)

Türkçede fiil gövdesine eklenen ve fiilin isim gibi kullanılmasını sağlayan –mek/mak eki Yunancada fiil gövdesine eklenen –ειν eki ile sağlanır. Mastarın olumsuz şekli ise önüne eklenen μή olumsuzluk eki ile yapılır:

πιστεύ- fiil gövdesi

πιστεύ-ειν «güvenmek»

μή πιστεύ-ειν «güvenmemek»

Activ Praesens Fiillerde Emir Kipi

Emir Kipi Imperativus

Eski Yunancada praesens zamanda süreklilik gösteren emirleri belirtmek için kullanılan aktif emir kipi, praesens fiil gövdesine eklenen karşıdaki eklerle oluşturulur. Emir kipi 1. tekil ve 1. çoğulda kullanılmaz. Olumsuz emir, fiilin önüne eklenen μή eki ile yapılır.

Emir Kipi (Imperativus) Ekleri

1. tk. -----
2. tk. πίστευ-ε / μή πίστευ-ε
güven! / güvenme!
3. tk. πιστευ-έτω / μή πιστευ-έτω
güvensin! / güvenmesin!
1. çğ. -----
2. çğ. πιστεύ-ετε / μή πιστεύ-ετε
güvenin(iz)! / güvenmeyin(iz)!
3. çğ. πιστευ-όντων / μή πιστευ-όντων
güvensinler! / güvenmesinler!